

459**ZARZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 14 lipca 1997 r.

w sprawie wykazu trudnych i uciążliwych warunków pracy oraz szczegółowych zasad wypłacania nauczycielom dodatku z tytułu pracy w tych warunkach.

Na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357) zarządza się, co następuje:

§ 1. Za pracę w trudnych warunkach uznaje się:

- 1) prowadzenie przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu szkół górniczych zajęć praktycznych pod ziemią, prowadzenie przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu szkół leśnych zajęć w lesie oraz prowadzenie przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu

- szkół rolniczych zajęć praktycznych w terenie z zakresu produkcji roślinnej, zwierzęcej i mechanizacji rolnictwa,
- 2) prowadzenie przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu szkół medycznych zajęć w pomieszczeniach publicznych zakładów opieki zdrowotnej, domów pomocy społecznej i ośrodków opiekuńczych przeznaczonych dla noworodków, dzieci do lat trzech, dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo oraz dla osób (dzieci i dorosłych) upośledzonych umysłowo, psychicznie chorych, przewlekle chorych, z uszkodzeniami centralnego i obwodowego układu nerwowego, w oddziałach intensywnej opieki medycznej oraz w żłobkach,
 - 3) prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkołach (klasach) przysposabiających do pracy zawodowej,
 - 4) prowadzenie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych z dziećmi i młodzieżą upośledzonymi umysłowo w stopniu głębokim,
 - 5) prowadzenie zajęć dydaktycznych i wychowawczych w specjalnych przedszkolach (oddziałach), szkołach (klasach) specjalnych oraz prowadzenie indywidualnego nauczania dziecka zakwalifikowanego do kształcenia specjalnego,
 - 6) prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkołach przy zakładach karnych,
 - 7) prowadzenie zajęć dydaktycznych w klasach łączonych w szkołach podstawowych,
 - 8) prowadzenie zajęć dydaktycznych w języku obcym w szkołach z obcym językiem wykładowym, z wyjątkiem zajęć prowadzonych przez nauczycieli języka obcego, prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkołach, w których zajęcia są prowadzone dwujęzycznie oraz przez nauczycieli danego języka obcego w klasach dwujęzycznych,
 - 9) prowadzenie zajęć w oddziałach klas realizujących program „Międzynarodowej Matury” — z przedmiotów objętych postępowaniem egzaminacyjnym,
 - 10) prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkołach (klasach) i w zakładach kształcenia nauczycieli przez nauczycieli będących obywatelami państw obcych, którzy podejmują pracę w wyniku zawartych porozumień międzynarodowych,
 - 11) prowadzenie zajęć dydaktycznych i wychowawczych w specjalnych przedszkolach, szkołach i placówkach specjalnych dla niewidomych i słabo widzących, niesłyszących i słabo słyszących przez nauczycieli i wychowawców niewidomych oraz nauczycieli i wychowawców niesłyszących, zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć,
 - 12) prowadzenie zajęć dydaktycznych w szkołach w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich i placówkach resocjalizacyjnych,
 - 13) prowadzenie zajęć wychowawczych i opiekuńczych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (z łączeniem burs i internatów szkół lub placówek nie będących specjalnymi), z zastrzeżeniem pkt 14, oraz w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, publicznych zakładach leczenia uzdrowiskowego, domach pomocy społecznej, zakładach rehabilitacji zawodowej inwalidów i placówkach resocjalizacyjnych,
 - 14) prowadzenie zajęć wychowawczych z grupami uczniów szkół specjalnych zorganizowanych w internatach oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie będących specjalnymi,
 - 15) prowadzenie zajęć wychowawczych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych Ministerstwa Sprawiedliwości,
 - 16) prowadzenie przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz innych poradni specjalistycznych zajęć grupowych i indywidualnych wynikających z realizacji zadań diagnostycznych, terapeutycznych, doradczych i profilaktycznych.
- § 2. 1. Dodatek za trudne warunki pracy przysługuje w okresie faktycznego wykonywania pracy, z którą dodatek jest związany, oraz w okresach niewykonywania pracy, za czas których przysługuje wynagrodzenie, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.
2. Dodatek za trudne warunki pracy, określone w § 1 pkt 1—6, 10 i 12—16, wypłaca się w całości, jeżeli nauczyciel realizuje w takich warunkach cały obowiązuje go wymiar zajęć oraz w przypadku, gdy nauczyciel, któremu powierzono stanowisko kierownicze, realizuje w tych warunkach obowiązuje go wymiar zajęć. Dodatek wypłaca się w odpowiedniej części, jeżeli nauczyciel realizuje w trudnych warunkach tylko część obowiązującego wymiaru lub jeżeli jest zatrudniony w niepełnym wymiarze zajęć.
3. Dodatek za trudne warunki pracy określone w § 1 pkt 7—9 wypłaca się za każdą efektywnie przepracowaną w takich warunkach godzinę zajęć oraz za okresy wymienione w ust. 1.
4. Nauczyciele wykonujący zadania doradcy metodycznego, zatrudnieni w szkołach (placówkach), za pracę w których przysługuje dodatek za pracę w warunkach trudnych, realizujący obowiązuje ich wymiar godzin w takich warunkach, otrzymują ten dodatek w takiej części, w jakiej realizowany przez nich wymiar godzin zajęć pozostaje do obowiązującego w tej szkole (placówce) wymiaru godzin zajęć.
5. Prawo do dodatku z tytułu prowadzenia zajęć, o których mowa w § 1 pkt 1—6 i 12, nie wyłącza prawa do otrzymania dodatku z tytułu prowadzenia zajęć wymienionych w § 1 pkt 7—11.
6. W razie zbiegu prawa do dodatku za trudne warunki pracy, przysługującego na podstawie niniejszego zarządzenia, oraz do dodatku przysługującego na podstawie szczególnych przepisów branżowych, nauczycielowi przysługuje jeden, wybrany przez niego dodatek.

§ 3. Za pracę w warunkach uciążliwych uznaje się prowadzenie zajęć:

- 1) wymienionych w § 1, prowadzonych z dziećmi i młodzieżą chorymi psychicznie lub upośledzonymi umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, z niepełnosprawnością sprzężoną, z przewlekłe chorymi, z uszkodzeniami centralnego lub obwodowego układu nerwowego, z uzależnionymi od środków odurzających lub z niepełnosprawnymi ruchowo,
- 2) z dziećmi i młodzieżą przebywającymi w zakładach poprawczych o wzmożonym nadzorze wychowawczym,
- 3) wykonywanych przy użyciu elektronicznych monitorów ekranowych.

§ 4. 1. Dodatek z tytułu pracy w warunkach uciążliwych, określonych w § 3 pkt 1 i 2, wypłaca się w całości, jeżeli nauczyciel realizuje w takich warunkach całą obowiązującą go wymiar zajęć oraz w przypadku, jeżeli nauczyciel, któremu powierzono stanowisko kierownicze, realizuje w tych warunkach obowiązujący go wymiar zajęć. Dodatek wypłaca się w odpowiedniej części, jeżeli nauczyciel realizuje w warunkach uciążliwych tylko część obowiązującego wymiaru lub jeżeli jest zatrudniony w niepełnym wymiarze zajęć.

2. Dodatek z tytułu pracy w warunkach uciążliwych, określonych w § 3 pkt 3, przysługuje nauczycielom, którzy w danym miesiącu przepracowali co najmniej 40 godzin w takich warunkach. Dodatek nie ulega podwyższeniu, chociażby nauczyciel przepracował w takich warunkach więcej niż 40 godzin w miesiącu.

3. Dodatek za pracę w warunkach uciążliwych, z zastrzeżeniem ust. 1, przysługuje również nauczycielom prowadzącym zajęcia w klasie lub grupie wychowawczej z upośledzonymi umysłowo w stopniu lekkim, w których znajduje się co najmniej 1 dziecko z niepełnosprawnością wymienioną w § 3 pkt 1, a w przypadku gdy w takiej klasie lub grupie wychowawczej znajduje się dziecko upośledzone umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym, pod warunkiem, że zajęcia dydaktyczne prowadzone są według odrębnego programu nauczania obowiązującego w tego typu szkole specjalnej, a zajęcia wychowawcze — według odrębnego programu wychowawczego opracowanego przez wychowawcę.

4. Nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach (placówkach), przysługuje dodatek za pracę w warunkach uciążliwych na zasadach określonych w ust. 1, z tym że do czasu pracy, od którego uzależnione jest prawo do tego dodatku, wlicza się również faktycznie odbyte przez nauczycieli godziny hospitacji oraz godziny instruktażu i kontroli realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych wykonywanych w kontakcie z dziećmi i młodzieżą, o których mowa w § 3 pkt 1 i 2.

5. Nauczycielce w ciąży, przeniesionej do pracy nieuciążliwej na podstawie orzeczenia lekarskiego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, stwierdzającego, że ze względu na stan ciąży nie powinna wykonywać

pracy dotychczasowej, dodatek za pracę w warunkach uciążliwych przysługuje do dnia rozpoczęcia urlopu macierzyńskiego w wysokości średniej miesięcznej dodatku z okresu 3 miesięcy przed przesunięciem.

§ 5. 1. Nauczycielowi skierowanemu na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357) do pracy w innej szkole, w innej miejscowości przysługuje dodatek za uciążliwość pracy.

2. Prawo do dodatku, o którym mowa w ust. 1, powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym nauczyciel został skierowany do pracy w innej szkole, a jeżeli skierowanie nastąpiło pierwszego dnia miesiąca — od tego dnia.

3. Prawo do dodatku za uciążliwość pracy ustaje z upływem okresu, na jaki nauczyciel został skierowany do innej szkoły, a w razie rozwiązania stosunku pracy przed upływem tego okresu — z dniem ustania prawa do wynagrodzenia zasadniczego.

4. Dodatek za uciążliwość pracy nie przysługuje w okresie nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy, w okresach, za które nie przysługuje wynagrodzenie zasadnicze, oraz od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nauczyciel zaprzestał wykonywania pracy.

§ 6. 1. W razie zbiegu tytułów do dodatku za trudne warunki pracy i za uciążliwe warunki pracy, z wyjątkiem dodatku, o którym mowa w § 3 pkt 3, przysługuje nauczycielowi prawo do jednego, wyższego dodatku; w razie zbiegu dodatku za trudne warunki pracy i za warunki wymienione w § 3 pkt 3, nauczycielowi przysługują obydwa dodatki.

2. W przypadku zbiegu tytułów do dodatku za trudne lub uciążliwe warunki pracy i za uciążliwość pracy, przysługuje nauczycielowi prawo do dodatku z każdego tytułu.

§ 7. Wysokość dodatku za trudne i uciążliwe warunki pracy oraz za uciążliwość pracy określają odrębne przepisy.

§ 8. Dodatki za trudne i uciążliwe warunki pracy wypłaca się z dołu.

§ 9. Traci moc zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 31 lipca 1982 r. w sprawie wykazu trudnych i uciążliwych warunków pracy oraz zasad wypłacania dodatków z tytułu pracy w tych warunkach (Dz. Urz. MOiW Nr 11, poz. 98 i Nr 12, poz. 119, z 1985 r. Nr 7—8, poz. 29 oraz z 1989 r. Nr 5, poz. 44 i Nr 7, poz. 62).

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisu § 1 pkt 16, który wchodzi w życie z mocą od dnia 1 kwietnia 1997 r., oraz przepisu § 3 pkt 3, który wchodzi w życie z mocą od dnia 1 stycznia 1997 r.

Minister Edukacji Narodowej: *J.J. Wiatr*